

A Szovjet Irodalom első féléve

Új irodalmi folyóiratunk első számát Kádár Jánosnak, a párt első titkárának gondolatai vezették be. A Szovjet Irodalom szerkesztőségéhez címzett nyílt levél tömören vázolta azokat a feladatokat, amelyeket a most napvilágot látott sajtóorgánium 192 oldalnyi terjedelmén az irodalmi kapcsolatok terén megvalósíthat, amelyeket elvárnak olvasói is. „Kötelezze a szerkesztőket az, hogy népünk őszintén érdeklődik a testvéri Szovjetunió valóságát, a szovjet nép életét magas művészi színvonalon tükröző szovjet irodalom iránt. Legyen ez a folyóirat a szép sikereket felmutató magyar műfordítás-irodalom újabb műhelye és iskolája, méltó a szovjet műfordítók felbecsülhetetlen értékű munkájához, amellyel — sok mű orosz nyelvű fordításával — már eddig is egy világnyelv kultúrkörébe emelték nyelvi lezártságából a magyar irodalom számos alkotását.”

A folyóirat megindításának éve jelképes: harminc esztendeje szabadult felhazánk, harminc éve épül új társadalmi rendünk. Az új irodalmi folyóirat, amelynek szovjet részről *Szavva Dangulov*, hazai részről pedig *Király István* a főszerkesztője, jó alkalmat nyújt mind a szovjet irodalom legújabb eredményeinek megismertetésére, mind a magyar műfordítás jelenlegi színvonalának bemutatására. Az eddig megjelent számokból már jól kivehetők a szerkesztő bizottság főbb célkitűzései, elképzelései. Az állandó rovatok: Próza, Líra, Közös dolgaink, Műhely, Művészet, Irodalom és élet, Szemle, a minél teljesebb irodalmi bemutatást célozzák, s eddig főként a szovjet irodalom vezető, legjelentősebb költői, írói, kritikusai és művészei kaptak helyet a válogatásban. Remélhetőleg később a legfiatalabb, a most beérkező nemzedék tehetségéről, törekvéseiről is képet kapunk.

Az első szám nyitó és legjelentősebb szerzője a közelmúltban váratlanul elhunyt Vaszilij Suksin. Bocsarov — aki a szerző kilenc közölt novellája elé ír bevezetőt — részletesen elemzi Suksin életútját a szrosztki, apa nélküli gyermekkortól a hatalmas színész- és rendezőegyéniség végső búcsújáig, a sírjára záporozó vörös kányafa-fürtökig, a halála után érkezett 160 ezer levél. Írásában megszólaltatja Geraszimov rendezőt és Nyikulin színészt is, akik visszaemlékeznek barátjukra és kollégájukra.

Helyet kap még az első számban Bikov Farkascsorda című, a harmadik számig folytatásban közölt regénye. Tvardovszkij és Kulijev verseivel indul a szovjet költészetet bemutató rovat. A Műhelyben Natella Lorkipanidze rendkívül érdekes, Tovszogonov próbál című írását olvashatjuk. A leningrádi színház főrendezője jól ismert szakember hazánkban is. Az írás munkája, rendezés közben örökíti meg.

A következő számból feltehetően Kulijev szovjet-balkár költő és Robert Merle, a nálunk mostanában igen népszerű francia író levelezése, valamint Zolotunszkij Dosztojevszkij és a film című tanulmánya tarthatott számot a legnagyobb érdeklődésre. Ez utóbbi meglepő párhuzamot von Dosztojevszkij figurái és Visconti Rocco és fivérei című filmjének szereplői, azok cselekvése és cselekedeteik körülményei között. Ugyancsak itt jelent meg a többiek között Makkai Imre, Simon István és Czine Mihály Solohovot köszöntő írása. De ide kívánczik megemlítésre a Közös dolgainkban megjelent Apró Antal- és Pjotr Fedoszejev-írás is, mely a szovjet-magyar kapcsolatokkal foglalkozik.

A harmadik számot Bitov A katona című elbeszélése indítja. Eduárd Miezelaits itt közölt verse, a Ciurlionis fehér szigete (a „d-moll” ciklusból) talán ez eddig közölt versek közül a legérdekesebb és leginkább figyelemre méltó. Nem túlzás talán Tandori Dezső műfordítására, mint remeklésre felhívni a figyelmet. A műhelyben Burnov Kozincevről szóló írását találjuk, valamint Kozincev sajtó alá rendezett feljegyzéseiből olvashatunk egy részletet.

Németh Lászlóra emlékezik a negyedik szám. A visszaemlékező írások közül számunkra minden bizonnyal Zlobin Egy este és egy fél évszázad Németh Lászlóval című írása volt a legérdekesebb, a legtöbb újat nyújtó. Az ötödik szám viszont

köszönt, mégpedig Jurij Nagibint, aki ebben az évben töltötte be ötvenedik évét, s harmincöt éves írói múltja tekint vissza.

A legutóbbi Szovjet Irodalom a finnugor kongresszus jegyében készült. Bő válogatást, rendkívül érdekes körképet ad a Szovjetunió területén élő finnugor népek irodalmából. Olvashatjuk itt Juvan Sesztalov írását, összeállítást kapunk a finnugor népek költészetéből, a Műhely A mai észt próza irányjai címmel közöl tanulmányt, a Művészet rovatban a karéliei színházi problémákról és törekvésekről kapunk hírt. A Fórum rovat Ortutay Gyula és Képes Géza fontos írását közli.

Rövid áttekintésünket nem zárhatjuk a folyóirat páratlanul szép tipográfiai képeinek fölemlítése nélkül. Az elegáns tördelés, a színes műmelléletek nagyvonalú, izléses elhelyezése, az áttekinthető rovatbeosztás a technikai szerkesztőt és a lapot előállító kecskeméti nyomdát egyaránt dicséri.

ZALÁN TIBOR

